

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasa a III-a

caiet de lucru

semestrul I și semestrul II

- Modalități de lucru diferențiate
- Pregătire suplimentară prin planuri individualizate

Ediția a IV-a

ÎNVĂȚARE DE CONSOLIDARE
antrenament®

Teste inițiale.....	5
Unitatea 1. Ortografia și punctuația	
Utilizarea ortogramelor: ia / i-a; iau / i-au; la / l-a; va / v-a.....	11
Utilizarea ortogramelor: neam / ne-am; nea / ne-a; ceai / ce-ai; săi / să-i.....	15
Recapitulare și sistematizare prin teste.....	19
Semne de punctuație (— (·) (?) (,) (!) (:)).....	22
Ghilimelele („...”) și punctele de suspensie [...]	26
Cratima.....	28
Recapitulare și sistematizare prin teste.....	31
Texte pentru dictare.....	34
Unitatea 2. Noțiuni de fonetică	
Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.....	35
Recapitulare și sistematizare prin teste.....	38
Unitatea 3. Textul	
Textul.....	41
Textul literar.....	46
Textul narativ.....	53
Textul narativ; personaje.....	56
Textul în versuri.....	59
Recapitulare și sistematizare prin teste.....	65
Unitatea 4. Textul de informare și funcțional	
Afișul.....	68
Fluturaș / flyer.....	72
Cartea poștală. Invitația.....	75
Jurnalul.....	77
Realizarea programului unei serbări.....	80
Tipuri de organizatori grafici.....	81
Unitatea 5. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare	
Formularea de întrebări și răspunsuri.....	85
Alcătuirea unui text după un plan de idei.....	89
Descrierea de obiecte, ființe din universul imediat.....	93
Povestirea unor întâmplări imaginate sau trăite.....	102

Substantivul.....	107
Felul substantivelor.....	112
Numărul substantivelor.....	116
Genul substantivelor.....	120
Texte pentru intuirea substantivului și dictare / dictare selectivă.....	125
<i>Recapitulare și sistematizare prin teste</i>	126
Adjectivul calificativ.....	128
Acordul adjectivului cu substantivul. Ortografia adjectivelor.....	133
Texte pentru intuirea adjectivului și dictare / dictare selectivă.....	136
<i>Recapitulare și sistematizare prin teste</i>	137
Pronumele.....	140
Texte pentru intuirea pronumelui și dictare / dictare selectivă.....	144
<i>Recapitulare și sistematizare prin teste</i>	145
Verbul.....	148
Numărul verbului.....	153
Texte pentru intuirea verbului și dictare / dictare selectivă.....	157
<i>Recapitulare și sistematizare prin teste</i>	158
<i>Teste – părți de vorbire</i>	160
<i>Teste finale</i>	162

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTA
 EDITURA PARALELA 45
 Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Ploiești
 Jud. Argeș, cod 110177
 Tel.: 0248 833 130-0248 834 0251 SAU 818
 Tel/fax: 0248 214 553-0248 834 458-0248 801 482
 E-mail: comenzi@ediliparalela.ro
 sau accesați www.ediliparalela.ro

Utilizarea ortogramelor: ia / i-a; iau / i-au; la / l-a; va / v-a

Inițiere ★ Înțelegere

PE

1. Citește cu atenție textul și observă cuvintele subliniate!

Este toamnă. Bunicul ia din livadă fructele coapte. El i-a spus nepotului că acestea sunt cele mai gustoase.

La tot pasul, frunzele ruginii se aștern ca un covor. Acest lucru l-a uimit pe nepot.

Într-un colț al livezii, veverițele iau alune și își fac provizii pentru iarna care va veni. I-au spus și ariciului să își aranjeze camera.

V-a spus cineva că a venit toamna?

2. Înscrie corect în tabel cuvintele următoare, după modelul dat: școală, veni, penarul, întâlnit, ajutat, deranjat, autobuzul, primit.

ia...	i-a...	i-au...	iau...	la...	l-a...	va...	v-a...
cartea	întrebat	văzut	avionul	biblioteca	cunoscut	citi	arătat

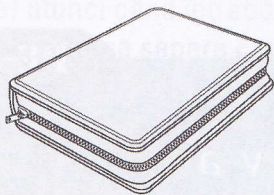
3. Alcătuieste enunțuri cu construcțiile obținute la exercițiul anterior.

Model: ia cartea. Aura ia cartea de povești.

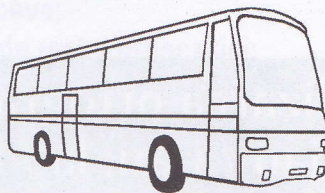
4. Compară situațiile:

- Andrei l-a condus pe Ianis la aeroport.
- Veverița Dale i-a spus ariciului să ia și el câteva alune.
- — V-a spus Carmina că va veni și Radu în excursie?
- I-au povestit bunicii că ei iau numai note bune la școală.

5 **Colorează imaginea sub care toate enunțurile sunt scrise corect!**

V-a veni la timp.
Eu iau penarul roz.
El nu ia spus ce îl supără.

La munte ninge.
El ia autobuzul.
V-a povestit ce a pățit?

Nu l-a văzut pe fratele lui.
la plăcut tortul.
l-au cântat multe colinde.

PE

CE TREBUIE SĂ ȘTII

• la școală / **l** - a văzut

↓
indică
direcția

• ia cartea / **i** - a spus

↓
a lua

• iau flori / **i** - au ajutat

↓
a lua

• va veni / **v** - a corectat

6. Taie forma incorectă!

a) Vulpea $\frac{la}{l-a}$ poftit pe cocor $\frac{la}{l-a}$ masă.

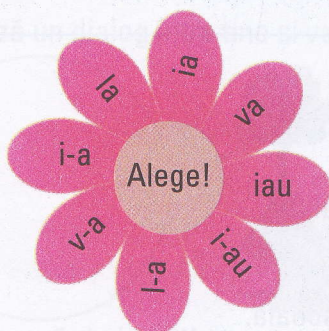
b) El $\frac{i-a}{ia}$ spus că o să $\frac{i-a}{ia}$ o notă bună la test.

c) Cred că $\frac{va}{v-a}$ spus că nu $\frac{va}{v-a}$ veni prea repede acasă.

d) $\frac{l-au}{iau}$ spus abia ieri că nu $\frac{iau}{i-au}$ multe veste de salvare pentru bazin.

PE-PP

ÎNVĂȚĂM PRIN JOC

Veriga slabă!

Jocul se desfășoară în lanț. Fiecare elev va alcătui un enunț cu ortograma corespunzătoare unei petale.

Cel care nu folosește corect ortograma în enunț iese din joc.

1. Transformă după model cuvintele subliniate:

Model: Carmina îi oferă o bomboană. → Carmina i-a oferit o bomboană.

Sabina îi spune o poveste. _____

Gabriel îi face o surpriză. _____

Marius îi răspunde la scrisoare. _____

2. Alege și completează!

..... munte a început să ningă.

Mama împletit băiatului un colac.

lepurii și căprioara nuci poleite.

Nu fi soare astăzi.

..... spus de concurs?

..... atras atenția de nenumărate ori.

iau

V-a

va

I-au

La

i-a

3. Citește atent enunțurile de mai jos:

„Când trimis părinții la învățătură, ulița întovărășit până la colț; mai mult nu putea. De acolo privit o clipă și întors spre casă, lăsându-l singur.”

(Ionel Teodoreanu, *Ulița copilăriei*)

Formele omise sunt, în ordine, în seria:

a) I-a, I-a, I-a, s-a;

c) I-au, I-a, I-a, s-a;

b) I-au, s-a, I-a, Ia;

d) I-au, Ia, I-a, sa.

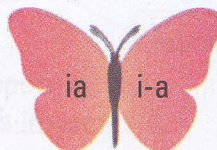
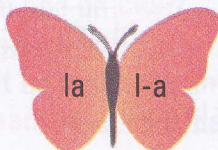
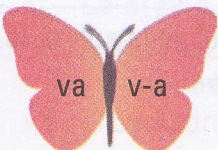
4. Taie cu o linie varianta incorectă!

Va }
V-a } fi frumos la munte.

Ce } va } spus Ioana despre revistă?
v-a }

Laura } va } scrie o compunere despre iarnă.
v-a }

5. Formulează propoziții cu fiecare dintre cuvintele de mai jos:

Respect 6. Enunțul scris incorect este:

- a) L-a așteptat la aeroport și apoi l-a condus la hotel.
- b) l-au plăcut atât de mult prăjiturile, încât mama ia dat și la pachet.
- c) Dacă iau numai note mari, iau și premiu.
- d) Copiii nu i-au povestit nimic mamei despre noul coleg de clasă.

7. Lucrăm în echipă!

Eu completez întrebările!

Eu ofer răspunsurile!

Î: Unde l-a	?	R:
Î: Ce i-au spus.....	?	R:
Î: Va merge.....	?	R:
Î: La ce școală.....	?	R:
Î: V-a spus.....	?	R:

8. Ia / i-a; la / l-a; va / v-a – în același enunț. Găsește și tu câte 3 exemple.

Exemplu: L-a căutat de nenumărate ori la școală.

Excelență ★ Aprofundare și performanță

PE

1. Lucrăm în echipă!

Joc – *Roata norocului*. Confecționați o roată.

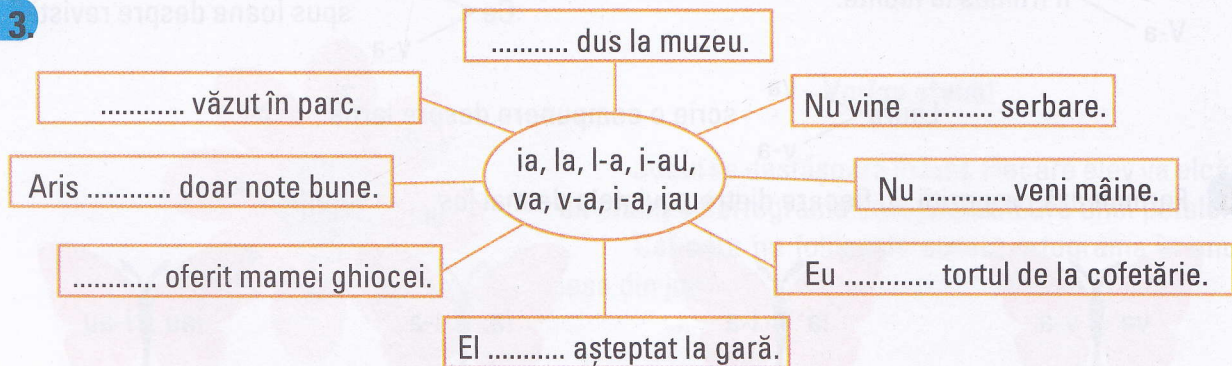
Pe roată treceți ortogramele (la / l-a; ia / i-a; iau / i-au; va / v-a), dar și o pedeapsă.

Fiecare echipă va învârti roata și va folosi în câte trei enunțuri ortograma aleasă prin învârtirea roții. Succes!

2. Recunoaște ortogramele „după auz” (dintr-un text citit de învățătoare).

Elevii au sarcina să asculte cu atenție textul și să noteze în caiete ortogramele în ordinea în care le „simt” în text. La final, schimbă caietul cu colegul de bancă și se corectează reciproc.

3.

4. Alcătuieste un scurt text despre școala ta, în care să folosești ortogramele: **ia / i-a; va / v-a; la / l-a; iau / i-au.**

Utilizarea ortogramelor:

PE-PP

neam / ne-am; nea / ne-a; ceai / ce-ai; săi / să-i

Inițiere * Înțelegere

PE

1. Subliniază în text cuvintele care se scriu și legat și cu cratimă.

Un neam de-al meu, nea Gheorghe, ne-a invitat să-i vizităm vila de la munte. În vacanța de iarnă, ne-am adunat toți nepoții săi acolo. Mai întâi ne-a servit cu ceai. Apoi am ieșit afară și am admirat natura acoperită cu lapuma de nea scânteietoare.

Ne-am întrebat unchiul dacă nu cumva vine și ursul pe aici. El ne-a răspuns:

— Ce-ai zice, nepoate, dacă ursoaica ar veni și cu puii săi?

— Ne-am speria foarte rău, nea Gheorghe! mă grăbisem eu să-i răspund.

Spre seară, de după deal, cobora agale o ursoaică însoțită de un neam întreg de ursuleți. Se uita din când în când în urmă, după puii săi.

Deodată, neliniștită, s-a uitat către vilă. Cu toții ne-am dat seama că nu va mai înainta, fiindcă ne-a zărit focul de tabără pe care ne-am hotărât să îl aprindem. Toți ieșiserăm în jurul focului, savurând câte o ceașcă cu ceai aromat. Tu ce-ai face dacă ai da nas în nas cu un neam de urși?

2. Aduagă câte un exemplu celor date:

[ne-am întâlnit

[neam cu Cristi (rudă)

[ne-a văzut

[nea Gheorghe (nenea)

[ce-ai spus

[ceai aromat

[să-i aduci

[părinții săi (ai lui, ai ei)

3. Compară situațiile-pereche:

- — **Ce-ai zice** dacă am bea un **ceai**?
- Am mers **să-i anunț** pe **părinții săi**.
- **Nea Sandu ne-a oferit** un tablou cu un sat acoperit de **nea**.
- Eu și cu Andrei, un **neam** de-al meu, **ne-am dus** în excursie.

4. Înlocuiește cuvintele subliniate:

- Copiii lui (.....) au venit să-i aducă un cadou.
- Nenea (.....) Luca a măturat covorul de omăt (.....).
- Prepar o băutură (.....) de tei.
- Suntem un popor (.....) de oameni viteji.

PE

CE TREBUIE SĂ ȘTII

• frații **săi**

• **să-i** ascuți
2 cuvinte; o silabă

• **să-îi** ascuți
2 cuvinte; 2 silabe

• **ceai** de sunătoare

• **ce-ai** auzit

2 cuvinte; o silabă

ce ai auzit
2 cuvinte; 2 silabe

• **neam** (rudă) cu mine
un **neam** (popor) mândru
un **neam** (familie) de bulgari

• **ne-**am văzut

• **nenea (nea)** Vasile
om de **zăpadă (nea)**

• **ne-**a văzut

PE-PP

ÎNVĂȚĂM PRIN JOC

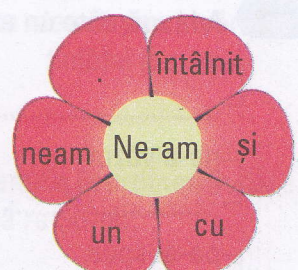
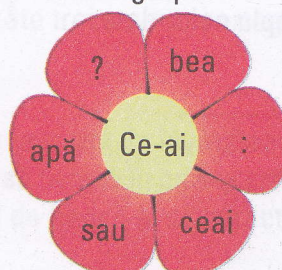
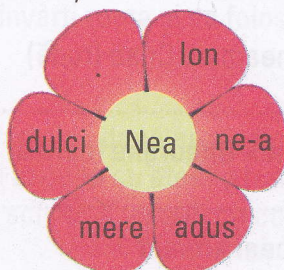
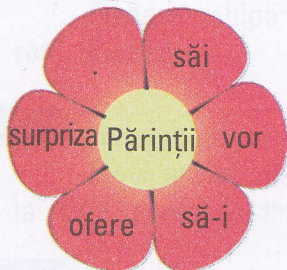
Petale scuturate – pe grupe de câte 6 elevi

Scop: Folosirea corectă a ortogramelor-perechi

Sarcina didactică: ordonarea corectă a unor cuvinte în propoziții.

Materiale: petale care conțin cuvinte și semne de punctuație.

Petalele florilor sunt confecționate de către învățător, iar fiecare grupă va primi câte 6 petale. Florile sunt desenate pe tablă și vor fi reconstituite de fiecare grupă.

Consolidare ★ Aplicare și exersare

PE

1. Completează spațiile punctate cu:

a) **ceai / ce-ai**

— zice dacă o să bem câte o ceașcă cu de zmeură?

b) **neam / ne-am**

Că este cu Cristi, toți dat seama.

c) săi / să-i

— spună cineva Andreei, că o căutau bunicii

d) nea / ne-a

— spus bunicul că Ion a curățat de toată aleea.

2. Încercuiește forma corectă:

- — Un covor alb de $\frac{ne-a}{nea}$ $\frac{nea}{ne-a}$ acoperit grădina! $\frac{nea}{ne-a}$ spus $\frac{ne-a}{nea}$ Gică.
- $\frac{Neam}{Ne-am}$ dus în vizită la un $\frac{ne-am}{neam}$ de-al Cristinei și am aflat că sunt un $\frac{ne-am}{neam}$ de oameni bogați.
- Am plecat $\frac{să-i}{săi}$ vizităm pe unchii $\frac{să-i}{săi}$.
- — $\frac{Ceai}{Ce-ai}$ pus în $\frac{ceai}{ce-ai}$ de este așa aromat?

3. Unește fiecare grup de cuvinte subliniat cu explicația potrivită.

• <u>Un neam</u> de-al mamei a venit în vizită.	dintr-o familie
• Am băut o ceașcă cu <u>ceai</u> de sunătoare.	ei
• <u>Pantofii</u> săi s-au rupt.	nenea
• Dacia era țara unui <u>neam</u> viteaz.	popor
• <u>Nea Cristi</u> face parte <u>dintr-un neam</u> mare.	zăpadă
• Plapuma de <u>nea</u> a acoperit întreaga natură.	o rudă
	băutură

4. Citește cu atenție și găsește ordinea corectă a formelor folosite.

- În vizita de la unchii, întâlnit cu un de-al lui Petre.
 - Un strat subțire de a acoperit strada.
 - auzit despre arborele de este adevărat.
 - spunem Anei că este cu mine.
- a) săi, ne-am, neam, nea, ne-a, ce-ai, ceai, să-i, neam;
 b) săi, neam, neam, ne-a, nea, ceai, ce-ai, să-i, neam;
 c) să-i, neam, ne-am, nea, nea, ce-ai, ceai, săi, neam;
 d) săi, ne-am, neam, nea, nea, ce-ai, ceai, să-i, neam.

5. Alege cuvintele potrivite (**săi, neam, nea, ceai**) și reîntregește enunțurile:

- Prietenii erau un de oameni harnici.
- La un am mers cu Luca și un de-al prietenei mele.
- O pătură de acoperea grădina bunicilor

6. Taie enunțurile scrise greșit:

- Ochelarii săi sunt foarte frumoși. / Ochelarii să-i sunt foarte frumoși.
- Vreau să-i cer Anei un ce-ai. / Vreau să-i cer Anei un ceai.
- — Ceai spus despre nea Vasile? / — Ce-ai spus despre nea Vasile?
- Ne-am întâlnit cu un neam de-al meu. / Neam întâlnit cu un ne-am de-al meu.

1. Găsește câte două enunțuri pentru fiecare pereche:

nea / ne-a

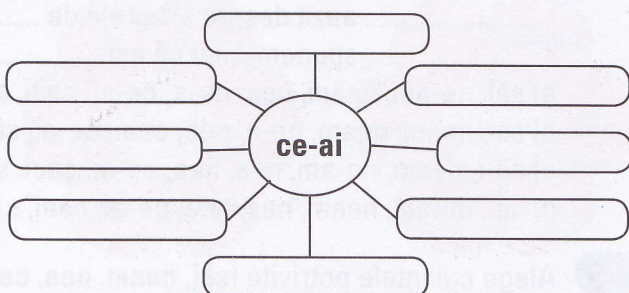
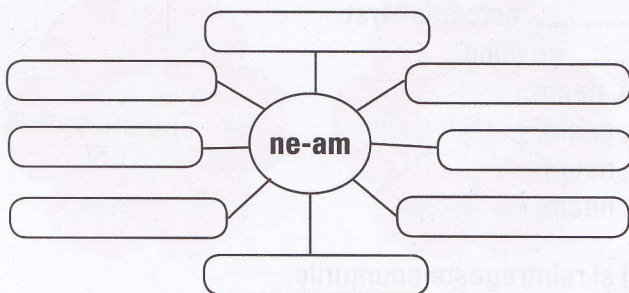
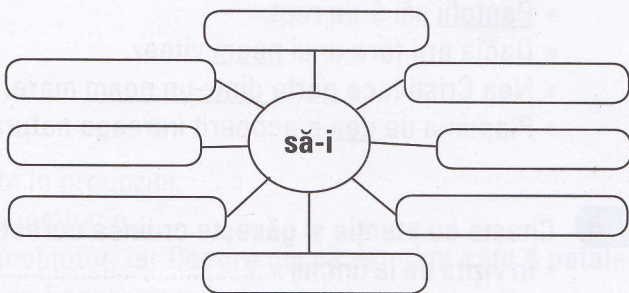
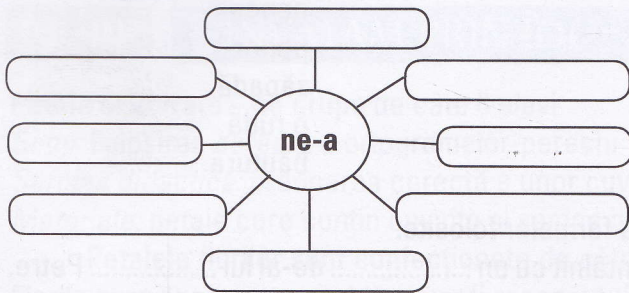
săi / să-i

ceai / ce-ai

neam / ne-am

2. Lucrăm în echipe!

Se împart elevii în 4 echipe de câte 5-6 elevi. Fiecare echipă primește câte o fișă pe care este desenat un ciorchine. În centrul ciorchinului se află câte o ortogramă: **ne-a**, **să-i**, **ne-am**, **ce-ai**.

Cerință: Echipele să completeze corespunzător fiecare fișă.
La fel se procedează și pentru cuvintele **nea**, **ceai**, **săi**, **neam**.

3. Turul galeriilor

După completarea fișelor, fiecare echipă va trece pe la tablă (unde sunt afișate fișele completate) pentru a examina și discuta fiecare produs. Echipele își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și comentează rezultatele celorlalte echipe.

4. Citește și continuă dialogul după ce l-ai corectat. Dă-i un titlu potrivit!

La aniversarea Anei, bunicii săi au venit să-i aducă un cadou.

— Ne-am gândit la ce-ai vrea să primești în această zi! a spus bunica.

Bunicul i-a adus cadoul. Era un pulover ca de ne-a, lucrat de bunica.

— E un cadou minunat! s-a bucurat Ana.

S-au așezat pentru a servi un ce-ai. Între timp a sosit și ne-a Mihai, un ne-am de-al mamei.

Dumnealui ne-a...

PE-PP

Recapitulare și sistematizare prin teste

Testul 1

Citește textul cu atenție:

Laura și Ariana sunt surori. Merg la cumpărături împreună cu mama. Ea i-a cumpărat Laurei o păpușă, iar Arianei o să-i ia un ursuleț. La magazin l-au întâlnit și pe colegul lor, Andrei.

Ajunse acasă, fetele merg să se joace cu noile jucării. Mama constată:

— Fetelor, am uitat să cumpărăm ceai pentru tata!

1. Subliniază în text ortogramele studiate.

2. Alcătuieste trei enunțuri cu ortograme identificate.

3. Completează enunțurile cu formele corespunzătoare.

- Ariana și Laura merg magazin. l-a
- Ele își jucării noi. să-i
- spus mamei ce jucării doresc. la
- Ariana nu zărit pe Andrei. iau
- Vor bea un fierbinte. l-au
- O cumpere ceva și tatălui. ceai

4. Lucrează după model!

Model: i-a cumpărat ↔ ia autobuzul

- la cumpărături ↔ l-a _____
- ia un ursuleț ↔ i-a _____
- să-i spună ↔ _____ săi
- bea un ceai ↔ ce-ai _____

5. Citește cu atenție și barează forma greșită:

- Colegii săi / să-i au mers la circ.
- Ioana voia să-i / săi spună și Alinei.
- Nu știau dacă să o ia / i-a sau nu și pe ea.
- În cele din urmă au anunțat-o și sau / s-au dus împreună.

6. Construiește enunțuri cu: **neam / ne-am; nea / ne-a; va / v-a.**

7. Continuă rezolvarea după modelul dat.

Model: Noi ne plimbăm → Noi ne-am plimbat

- Noi ne cumpărăm
- Noi ne întrecem
- Noi ne bucurăm
- Noi ne jucăm
- Noi ne spălăm

8. Alcătuieste un scurt text, în care să folosești cel puțin cinci ortograme studiate.

Testul 2

1. Dictare:

2. Încercuiește forma corectă în comunicările:

- Paul ia / i-a adus bunicii un cadou.
- Mergem în excursie la / l-a București.
- El nu va / v-a spus tot adevărul.
- Ne-am / neam gândit la o soluție pentru problema din culegere.